

Asia: VN/34601/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain 43 §:n ja ammattikorkeakoululain 32 §:n muuttamisesta (yhden opiskeluoikeuden säännös)

Lausunnonantajan lausunto

Ovatko esityksen tavoitteet kannatettavia?

Suomen Työterveyshoitajaliitto (STTHL) kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä. Kannatamme opiskelupaikkojen saavutettavuuden ja korkeakoulutuksen läpäisyn parantamista, mutta näemme ehdotetussa muutoksessa myös kielteisiä vaikutuksia, kuten korkeakouluille aiheutuvaan ylimääräiseen hallinnolliseen työhön sekä tarpeettoman päätösbyrokratian lisääntymiseen. Ennen kaikkea haluamme kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin opiskelijan oikeusturvan ja jatkuvan oppimisen näkökulmasta:

Opiskelijan oikeusturva ja päätöksenteon selkeys

Opiskelijan tulee saada selkeä ja ymmärrettävä tieto siitä, mihin opinto-oikeuksiin uuden opiskeluoikeuden vastaanottaminen vaikuttaa. Esitämme, että:

- opiskelijalle ilmoitetaan konkreettisesti, mitkä oikeudet raukeavat ennen kuin hän vahvistaa paikan vastaanoton;
- opiskelijalla säilyy mahdollisuus perua paikan vastaanotto määräaikaan mennessä ilman seuraamuksia;
- opintotukeen, lukukausimaksuihin ja muihin velvoitteisiin liittyvät vaikutukset selvitetään etukäteen.

Työelämälähtöisen jatkuvan oppimisen turvaaminen

Moni korkeakouluopiskelija suorittaa opintoja työn ohessa tai uudelleen kouluttautumistilanteessa. Uudistus ei saa heikentää mahdollisuuksia hankkia uutta osaamista muuttuvassa työelämässä. Esitämme, että:

- lain soveltamisessa huomioidaan aikuisopiskelijoiden ja uranvaihtajien tarpeet;
- korkeakouluilla säilyy riittävä liikkumavara myöntää määräaikaista tai rinnakkaisia oikeuksia erityistapauksissa;
- ristiinopiskelu, avoimen väylät ja erikoistumiskoulutukset turvataan vaihtoehtoisina keinoina täydentää osaamista.

Siirtymäkauden toimeenpano ja käytännön toteutus

Kannatamme esitettyä aikataulua, jossa sääntely tulee voimaan 1.8.2026 ja vaikuttaa vuoden 2027 koulutuksiin. Edellytämme kuitenkin, että:

- opiskelijalla on käytössään helppokäyttöinen ja ajantasainen näkymä omista opinto-oikeuksistaan (esim. KOSKI-palvelun kautta);
- korkeakoulut saavat selkeän valtakunnallisen ohjeistuksen käytännön toimeenpanoon;
- viestintä opiskelijoille on ennakoivaa, selkokielistä ja yhtenäistä.

Yhteenvedona pidämme esityksen tavoitetta perusteltuna, mutta korostamme, että opiskelijan oikeusturva, elinikäisen oppimisen mahdollisuudet ja koulutuspolkujen joustavuus on varmistettava uudistuksen yhteydessä. Näin voidaan yhdistää tehokkuus, saavutettavuus ja yksilön oppimistarpeet muuttuvassa työelämässä.

Inka Koskiahoeve Becker

Puheenjohtaja Järjestöpäällikkö

Onko esitys kannatettava? Perustelkaa myönteinen tai kielteinen kantanne.

-

Ovatko esityksen vaikutusarviot oikeansuuntaiset? Puuttuuko vaikutusarvioista jotakin?

-

Muut huomionne esityksestä

-

Becker Eve

